

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/33/2020
Identifikačné číslo spisu: 1412213648
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1412213648.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. Č., narodeného XX. Q. XXXX, trvale bytom v A., Š. X, zastúpeného advokátskou kanceláriou TaylorWessing e/n/w/c advokáti s. r. o., so sídlom v Bratislave, Panenská 6, IČO: 35 905 832, proti žalovaným 1/ Vodohospodárska výstavba, ŠTÁTNY PODNIK, so sídlom v Bratislave, P.O.BOX 45, Karloveská 2, IČO: 00 156 752, zastúpenému advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711 a 2/ Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, so sídlom v Banskej Štiavnici, Radničné námestie 8, IČO: 36 022 047, zastúpenému advokátskou kanceláriou JAVORČEK & PARTNERS s.r.o., so sídlom v Bratislave, Martinengova 36, IČO: 51 972 905, o zaplatenie 43 911 eur, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 11 C 207/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. septembra 2019 sp. zn. 6 Co 293/2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. júna 2017, č. k. 11 C 207/2012-365, zamietol žalobu a žalovaným priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania. Žalobca sa žalobou domáhal od žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatenia sumy 43 911 eur ako náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia na tom skutkovom základe, že dňa 22. septembra 2010 bicykloval na riadne označenej cyklotrase v A.-X.-A., vedenej ako medzinárodná cyklotrasa. Na spiatočnej ceste sa stal účastníkom nehody, keď v dôsledku horšej viditeľnosti narazil do kovovej rampy, ktorá nebola riadne označená a viditeľná a nachádzala sa na mieste, na ktorom bránila prejazd cyklistov - na hrádzi pred galériu Danubiana. V dôsledku uvedeného utrpel úraz, trvalé poškodenie oka, zlomeninu rebier a nosa. V zmysle žaloby mal žalovaný 1/ porušiť svoju právnu povinnosť udržiavať pozemné komunikácie vo svojej správe v bezpečnom stave tým, že umiestnil a viditeľne neoznačil kovovú rampu, ktorá sa nachádzala na tejto pozemnej komunikácii, a ktorá nebola viditeľne označená a nemala žiadny reflexný prvok. Poukázal pritom na § 3d ods. 6 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách vo vtedy platnom znení (ďalej len „Cestný zákon“), v zmysle ktorého sú vlastníci a

správcovia pozemných komunikácií povinní udržiavať pozemné komunikácie v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý sú určené. Žalovaný 2/ mal v správe hrádzu, na ktorej sa nachádzala cyklotrasa prehradená uvedenou rampou. V tejto súvislosti poukázal na § 52 ods. 1 písm. c) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Vodný zákon“), v zmysle ktorého mal žalovaný 2/ porušiť svoju povinnosť udržiavať ako vlastník vodné stavby v takom stave, aby neohrozovali bezpečnosť osôb tým, že na riadne označenej cyklistickej trase bola postavená do cesty kovová rampa, ktorá nebola viditeľne označená a nemala žiaden reflexný náter. Súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie s poukazom na ustanovenia § 420, § 438 ods. 1 a § 415 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 3d ods. 6 Cestného zákona a § 52 ods. 1 písm. c) Vodného zákona. Po vykonanom dokazovaní dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalovaní nie sú vo veci pasívne legitimovaní. Žalovaný 1/ neporušil právnu ani prevenčnú povinnosť a žalobcom nebolo preukázané tvrdenie, že rampa v čase úrazu nebola opatrená reflexným náterom v takom rozsahu, aby tento mohol plniť svoj účel. Žalobca dokumentáciu o stave rampy k dátumu úrazu nepredložil, žaloba bola podaná s odstupom času od úrazu a žalovaný 1/ namietol, že žalobcom predložená fotodokumentácia bola vyhotovená z iného uhľa pohľadu. Navyše, žalobca vo výsluchu uviedol, že mu splynul horizont so stavbou galérie a bol oslepený. Žalobca sám vstupom na vodnú stavbu porušil značku zákazu vstupu na hrádzu, pričom okolo tejto značky prechádzal bicyklom na ceste do M. v daný deň, aj v iné dni, a tento úsek mu bol teda známy. K záveru, že žalovaný 2/ nie je pasívne vecne legitimovaný, dospel súd prvej inštancie na základe skutočnosti, že koruna hrádzy nie je verejnou komunikáciou, vstup na ňu je zakázaný a žalobca sám porušil tento zákaz. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, žalovanému 1/ priznal náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému 2/ ich náhradu nepriznal. Vo svojom rozhodnutí odvolací súd uviedol, že medzi stranami nebolo sporné, že vo vlastníctve žalovaného 1/ sú rampy nachádzajúce sa na vodnej zdrži S. a žalovaný 1/ zabezpečuje ich správu a údržbu. Žalovaný 2/ má v správe účelovú cestnú komunikáciu a za umiestnenie, označenie a údržbu predmetnej rampy nezodpovedá. Zodpovednosť žalovaného 2/ tak za tohto stavu nemožno vyvodiť. Príčinou škodovej udalosti totiž nebola samotná skutočnosť, že žalobca bicykloval po korune hrádzy, ale jeho náraz do kovovej rampy nachádzajúcej sa na hrádzi. Iná situácia by bola, ak by príčinou nehody bol napr. nerovný povrch hrádzy, t. j. stav cesty. Z uvedeného dôvodu bol výrok rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému 2/ správny. Vo vzťahu k pasívnej vecnej legitimácii žalovaného 1/ odvolací súd uviedol, že je právne bezvýznamné, či na mieste nehody vedie oficiálna cyklotrasa. Je totiž všeobecne známou skutočnosťou, že na mieste úrazu (na asfaltovom úseku pravobrežnej hrádzy medzi stupňom vodného diela Č. a prístaviskom kompy vo M. N. F.) sa pohybuje množstvo cyklistov bez toho, aby im niekto (napr. žalovaný 1/) v pohybe na hrádzi bránil. Ak teda žalovaný 1/ s bicyklovaním po hrádzi (hoci konkludentne) súhlasil a toleroval ho, nemôže sa brániť, že cyklotrasa na mieste nehody nevedie, a že nie je jej správcom. Z vykonaného dokazovania navyše vyplýva pravdepodobnosť záveru, že na hrádzi cyklotrasa vedie, čo nepoprel ani žalovaný 1/. Odvolací súd však z vykonaného dokazovania vyvodil záver, že k vzniku škody došlo v dôsledku výlučného zavinenia žalobcu. Žalobca o existencii predmetnej rampy vedel, keďže cez ňu v deň nehody prechádzal (do rampy narazil na spätočnej ceste). K úrazu došlo v dôsledku zníženej viditeľnosti, čo bolo preukázané aj ročným obdobím a podvečerným časom vzniku úrazu (september, približne o 17.30 hod.). Žalobca tiež vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že v čase úrazu bola viditeľnosť ovplyvnená, pretože slnko splývalo s horizontom a rampou, a preto ju nebolo možné vidieť. V dôsledku uvedených okolností mal žalobca povinnosť počínať si tak, aby nedošlo ku škode na zdraví a venovať zvýšenú pozornosť riadeniu bicykla so zreteľom na rampu, okolo ktorej v deň nehody už prechádzal a mal o jej existencii vedomosť. Úsek, na ktorom k nehode došlo, je navyše rovný a prehľadný, vo výhlade naň nie sú žiadne prekážky. Vo vzťahu k tvrdeniu, že rampa nebola natretá reflexným náterom, žalobca neunesol dôkazné bremeno. Odvolací súd tak uzavrel, že príčinou úrazu bolo výlučne konanie žalobcu, ktorý porušil všeobecnú prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka, a ku škode tak došlo výlučne jeho zavinením v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka.

3. Proti v záhlaví označenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca v celom rozsahu. Prípustnosť dovolania odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“).

3.1. Vo vzťahu k tvrdenému porušeniu práva na spravodlivý proces žalobca uviedol, že odvolací súd dostatočne neodôvodnil nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/, keď sa obmedzil iba na konštatovanie, že žaloba nie je dôvodná ani voči nemu. Súdny navyše žiadnym spôsobom neodôvodnili svoj záver, že žalobca nepreukázal nefunkčnosť reflexného náteru kovovej rampy. Z fotodokumentácie predloženej žalobcom je zrejmé, že reflexný náter je z väčšej časti odstránený, resp. podlieha korózii. Fotodokumentácia predložená žalovaným 1/ bola vyhotovená s odstupom dvoch rokov od nehody, a teda je neaktuálna. Žalobca nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že nepredložil dokumentáciu k dátumu úrazu, keďže táto bola vyhotovená krátko po úraze. Absencia reflexného náteru rampy prispela k škodovej udalosti, pretože zvodidlá lemujúce cyklotrasu sú šedej farby, a preto v prípade farebného odlíšenia rampy od farby zvodidiel by ju bolo možné spozorovať. V dovolaní ďalej žalobca poukázal na chýbajúce označenie rampy, ktorá predstavuje prvú prekážku na cyklotrase po 15 km neprerušovanej jazdy. Súdny ďalej neodôvodnili svoje opomenutie aplikovať § 53 ods. 1 písm. a) Vodného zákona, podľa ktorého je žalovaný 2/ povinný udržiavať hrádzu v takom stave, aby neohrozovala bezpečnosť osôb a majetku. Túto povinnosť nemožno obmedziť iba na účel Vodného zákona, ale s ohľadom na umiestnenie cyklotrasy na hrádzu sa vzťahuje aj na osoby nachádzajúce sa na hrádzu. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí nevysvetlil, prečo obmedzil zodpovednosť žalovaného 2/ iba na stav povrchu hrádzu, ale už nie na rampu, ktorá je umiestnená kolmo na povrch hrádzu. Rozsudok odvolacieho súdu tak žalobca považuje za arbitrárny a nepreskúmateľný.

3.2. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená) nastolil žalobca právnu otázku všeobecnej preventívnej povinnosti žalovaného 1/ ako správcu rampy na hrádzu a všeobecnej preventívnej povinnosti žalovaného 2/ ako vlastníka účelovej cestnej komunikácie na hrádzu voči užívateľom hrádzu a rozsah spoluzodpovednosti žalobcu ako poškodeného podľa § 441 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd vyriešil uvedené právne otázky nasledovne: (i) žalovaný 2/ ako vlastník účelovej cestnej komunikácie na hrádzu nie je zodpovedný za škodovú udalosť, keďže táto nevyplývala z technického stavu povrchu tejto komunikácie; (ii) vo vzťahu k žalovanému 1/ odvolací súd neodôvodnil, prečo tento ako správca rampy nezodpovedá za škodovú udalosť a obmedzil sa iba na výlučné konštatovanie zavinenia žalobcu a (iii) žalobca je v plnom rozsahu zodpovedný za škodovú udalosť, pretože táto nastala v dôsledku jeho výlučného zavinenia. Tieto otázky v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené. Odvolací súd správne zvolil a správne interpretoval právnu normu obsiahnutú v § 415 Občianskeho zákonníka (každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí), avšak nesprávne ju aplikoval. Z predmetnej právnej normy konštatoval, že žalovaným voči žalobcovi nevznikajú žiadne subjektívne povinnosti. Uvedený záver je však nesprávny, keďže žalovaný 1/ porušil všeobecnú preventívnu povinnosť tým, že napriek vedomosti o cyklotrase rampu žiadnym spôsobom neoznačil a neudržiaval ju v riadnom stave. Žalovaný 2/ porušil všeobecnú preventívnu povinnosť tým, že ako správca hrádzu, na ktorej sa nachádza cyklotrasa, ju neudržiaval v riadnom stave. Zodpovednosť žalovaného 2/ nemožno obmedziť iba na povrch hrádzu, ale vzťahuje sa aj na prekážky, ktoré sa nad povrchom hrádzu môžu nachádzať. Žalovaní porušili všeobecnú preventívnu povinnosť aj tým, že napriek skutočnosti, že rampa bola miestom viacerých úrazov, nepodnikli žiadne kroky, ktoré by vzniku škôd zabránili. Rampu ponechali uzatvorenú aj napriek tomu, že v minulosti ju s ohľadom na možnosť vzniku škody otvorili. Pre posúdenie zodpovednosti konajúceho subjektu je dôležité posúdiť správanie sa konajúceho pred vznikom škody, intenzitu konania a možnosť predvídať škodu v konkrétnom prípade. V intenciách uvedeného je zrejmé, že žalovaní vedeli, že na cyklotrase dochádza v dôsledku umiestnenia rampy a jej chýbajúceho označenia k úrazom a nechávali ju bežne otvorenú; intenzita ich konania je vzhľadom na nebezpečnosť pre cyklistov vysoká; možnosť predvídať vznik škody je jednoznačná z dôvodu vedomosti o minulých úrazoch zapríčinených rampou a žalovaní nevykonali žiadne kroky, ktoré by bránili užívaniu hrádzu ako cyklotrasy. Ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka (ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám) nie je možné aplikovať, pretože od žalobcu nemožno objektívne očakávať vedomosť o presnom umiestnení neoznačenej rampy na 10 km dlhom, ničím neprerušovanom úseku, na

ktorom sú cyklisti oprávnení sa pohybovať. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) tak navrhol, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo aby ho zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie.

4. K dovolaniu sa vyjadril žalovaný 2/, ktorý uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu je riadne a dostatočne odôvodnený. Poukázal na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia je možné považovať nanajvýš za inú vadu konania, ale nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p.. Žalobca navyše nepreukázal, že v konaní došlo k vade zmätočnosti a v čom táto vada spočíva. Vo vzťahu k existencii dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. žalovaný 2/ namietol, že žalobca jasne nevymedzil právnu otázku, od vyriešenia ktorej malo závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu. Žalovaný 2/ je správcom vodnej stavby - hrádze a je povinný udržiavať ju v riadnom stave a zabezpečovať jej údržbu a prevádzku tak, aby umožňovala plynulý prietok vody a nehatený odchod ľadu, jej riadnu prevádzku, a aby neohrozovala bezpečnosť osôb, majetku a vodohospodárskych a iných právom chránených záujmov. Táto povinnosť sa však týka hrádze ako vodnej stavby a nie cyklotrasy. Jedinou príčinou úrazu žalobcu bol jeho náraz do rampy, avšak žalovaný 2/ nie je vlastníkom, ani správcom rampy. Žalobca navyše trasu poznal a k úrazu došlo na ceste späť. Na mieste vstupu na hrádzu bola na rampe aj pred ňou umiestnená značka zákazu vstupu a rampa bola aj v čase jazdy smerom ku X. uzavretá. Žalobca mal teda pri spiatocnej ceste venovať zvýšenú pozornosť jazde, a to aj vzhľadom na zníženú viditeľnosť. Rampa bola v čase úrazu dostatočne označená, náter na rampe bol vyhovujúci a viditeľný. Sám žalobca uviedol, že nezbadať rampu, lebo mu splynul horizont so stavbou galérie Danubiana a rampa mu splynula so zvodidlami, za čo žalovaný 2/ nemôže nieť zodpovednosť. Žalobca tiež porušil zákaz vstupu na hrádzu, ktorá nie je verejnou pozemnou komunikáciou, o čom mal žalobca vzhľadom na výstražnú tabuľku pri vstupe na hrádzu vedomosť. Dovolaciemu súdu tak navrhol, aby dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c) alebo f) C. s. p. odmietol, resp. zamietol.

5. K dovolaniu sa vyjadril aj žalovaný 1/, ktorý uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za dostatočne odôvodnené. Žalobca v dovolaní opakuje rovnaké dôvody, aké uviedol v odvolaní a kopíruje aj svoju odvolaciu argumentáciu, čo vzhľadom na mimoriadnu povahu dovolania nie je akceptovateľné. Odvolací súd sa náležitým a primeraným spôsobom vyjadril ku všetkým, pre konanie relevantným skutočnostiam. Ak by aj bola zistená čiastočná neúplnosť odôvodnenia rozsudku (vo vzťahu k niektorej skutočnosti, ktorú by niektorá zo sporových strán mohla považovať za relevantnú pre konanie), nebolo by ju možné považovať za nesprávny procesný postup znemožňujúci žalobcovi uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odôvodnenie objasňujúce skutkový a právny základ napadnutého rozsudku sa nachádza v bodoch 12. až 16. rozsudku, kde sa odvolací súd vyčerpávajúcim spôsobom vyjadril k hlavnému dôvodu zamietnutia žaloby, a teda k vzniku škody výlučným zavinením poškodeného. Skutočnosť, že odôvodnenie rozhodnutia nezodpovedá predstavám žalobcu, nezakladá existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) C. s. p. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. považuje žalovaný 1/ právnu otázku uvedenú v dovolaní za nezrozumiteľne formulovanú. Súdy sa náležitým spôsobom vysporiadali s otázkou, či zo strany žalovaných došlo k porušeniu všeobecnej prevenčnej povinnosti, ako aj s otázkou miery zavinenia škody na strane žalobcu. Ide navyše skôr o otázku skutkovú, ako právnu, keďže jej posudzovanie je zásadným spôsobom závislé od skutkového stavu. Dovolaciemu súdu tak navrhol, aby dovolanie žalobcu odmietol.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v zmysle § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné podľa § 447 písm. c) a f) C. s. p. odmietnuť.

7. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 C. s. p. (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 C. s. p. (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

8. V zmysle § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

10. V danom prípade žalobca prípustnosť dovolania odvodil z § 420 písm. f) C. s. p. a porušenie práva na spravodlivý proces oprel o pochybenie odvolacieho súdu spočívajúce v nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia pre nedostatok dôvodov.

11. Aj vo vzťahu k § 420 písm. f) C. s. p. (tak, ako v prípade ďalších vád zmätočnosti uvedených v § 420 C. s. p.) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 8/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 73/2017).

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) C. s. p., sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

15. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom, či mimosporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť

odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. I ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

16. Za zmätočnosťnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. dovolateľ označil nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

17. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania, resp. strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranou sporu), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, či rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, série A č. 303 A a č. 303 B).

18. Vo vzťahu ku konkrétnym námietkam žalobcu uvedeným v intenciách § 420 písm. f) C. s. p. (nedostatočná odôvodnenosť nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/, nedostatočné vysvetlenie neunesenia dôkazného bremena vo vzťahu k absencii reflexného náteru rampy zo strany žalobcu a nedostatočné odôvodnenie, prečo žalovaný 2/ zodpovedá iba za povrch hrádze, ale nie za rampu, ktorá je umiestnená kolmo na hrádzu) dovolací súd uvádza, že s týmito otázkami sa odvolací súd vysporiadal v bodoch 12. až 16. napadnutého rozhodnutia, ale v tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na bod 29. rozsudku súdu prvej inštancie. V predmetnom bode je uvedené, že súd dospel k záveru, že žalovaný 1/ neporušil právnu a ani prevenčnú povinnosť, pretože žalobcom nebolo preukázané tvrdenie, že rampa v čase úrazu nebola opatrená reflexným náterom v takom rozsahu, aby tento mohol plniť svoj účel. Žalobca dokumentáciu o stave rampy k dátumu úrazu nepredložil, žaloba bola podaná s odstupom času od úrazu a žalovaný 1/ namietol, že žalobcom predložený fotosnímk bol vyhotovený z iného uhla pohľadu. Navyiac žalobca vo výsluchu uviedol, že mu splynul horizont so stavbou galérie a bol oslepený. Uvedená časť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie spolu so skutočnosťami uvedenými v bode 15. napadnutého rozsudku (vedomosť žalobcu o existencii rampy, znížená viditeľnosť a oslepenie žalobcu v dôsledku zapadajúceho slnka a ročného obdobia) dávajú jasnú odpoveď na otázku, prečo súdy nižšej inštancie konštatovali nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaných. Kľúčovým dôvodom pre zamietnutie žaloby bolo neunesenie dôkazného bremena žalobcom vo vzťahu k preukázaniu tvrdenia, že

rampa nebola riadne označená reflexným náterom. Ako uviedli sudy nižšej inštancie, žalobca nielenže nepredložil aktuálnu fotodokumentáciu rampy, ale táto bola vyhotovená z iného uhla pohľadu. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný 1/ ako správca rampy nemohol byť pasívne vecne legitimovaným vo vzťahu k vzniku škody, keďže na základe vykonaného dokazovania bol vyvodený záver, že rampa bola riadne označená. Potom ani argument, že žalovaný 2/ ako správca hrádze má zodpovedať za nedostatočne označenú rampu umiestnenú kolmo na hrádzu, neobstojí, pretože jeho relevancia je závislá od preukázania nedostatočnosti označenia rampy, k čomu v danom prípade nedošlo. Dovolací súd preto považuje napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v organickej jednote s rozhodnutím súdu prvej inštancie za dostatočne odôvodnené, dávajúce odpoveď na všetky relevantné otázky rozhodujúce pre riadne posúdenie prejednávanej veci.

19. Podľa § 447 písm. c) C. s. p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

20. V prejednávanej veci žalobca nepreukázal opodstatnenosť dovolania a porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p., preto najvyšší súd jeho dovolanie v tejto časti podľa § 447 písm. c) C. s. p. odmietol.

21. Žalobca vyvodzoval prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p.

22. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23. Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

24. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia vecí preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

25. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 C. s. p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p.. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa žalobcu riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiacie otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená.

26. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle §

421 ods. 1 C. s. p., je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne.

27. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnú otázku, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

28. V dovolaní naformuloval dovolateľ otázky týkajúce sa všeobecnej prevenčnej povinnosti žalovaného 1/ ako správcu rampy na hrádzi a všeobecnej prevenčnej povinnosti žalovaného 2/ ako vlastníka účelovej cestnej komunikácie na hrádzi voči užívateľom hrádze a rozsah spoluzodpovednosti žalobcu ako poškodeného podľa § 441 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal tým, či v danom prípade ide o otázky právne. Súd prvej inštancie a odvolací súd mali z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalovaní neporušili prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka, a že k vzniku škody došlo výlučne konaním a zavinením poškodeného. Dospeli k záveru, že príčinou úrazu, a teda vzniku škody bola znížená viditeľnosť, oslepenie žalobcu zapadajúcim slnkom, v dôsledku ktorého mu rampa splynula s horizontom a galériou a pravdepodobné nevenovanie dostatočnej pozornosti riadeniu bicykla zo strany žalobcu. V konaní nebolo preukázané, že by príčinou vzniku škody bolo nedostatočné označenie rampy, ktoré by v opačnom prípade (t. j. v prípade preukázania tohto tvrdenia) zakladalo zodpovednosť žalovaných (alebo niektorého z nich) v dôsledku porušenia ich prevenčnej povinnosti.

29. Možno uzavrieť, že dovolateľom naformulované otázky nie sú otázkami právnymi, ale ide o skutkové otázky, ktorých posúdenie vždy závisí od konkrétnych okolností prípadu. Argumentácia dovolateľa vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. predstavuje iba polemiku s rozhodnutím odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie, resp. ide o námietky, ktoré sa týkajú spochybňovania správnosti skutkových zistení. Nesprávnym zistením skutkového stavu, prípadne len samou polemikou s rozhodnutím súdu nie je možné podľa C. s. p. vymedziť dovolací dôvod, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci. Uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových). Podľa dovolacieho súdu takáto argumentácia v dovolaní dovolateľa absentuje. Dovolateľ sa de facto domáha opätovného právneho posúdenia ním tvrdeného skutkového stavu v jeho prospech. Takéto tvrdenia nemožno považovať za právne otázky vymedzené zákonom predpokladaným spôsobom.

30. Podľa § 447 písm. f) C. s. p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

31. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu ani v tejto časti nie je prípustné, a preto ho odmietol podľa § 447 písm. f) C. s. p.

32. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovaným úspešným v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalobcovi zaplatiť náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.).

33. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.